

STAVKE PRETE V TREH NAJBOLJ VAŽNIH INDUSTRIJAH

DELAVSTVO JE NEZADOVOLJNO S PRAVILNIKOM, UVELJAVLJENIM ZA AVTOMOBILSKO INDUSTRIJO

Voditelji strokovnega delavstva domnevajo, da je predsednik Roosevelt nastopil proti njim. — Splošno nezadovoljstvo med avtnimi in tekstilnimi delavci in jeklarji. — Jeklarski mogotci nočejo pod nobenim pogojem priznati unije.

WASHINGTON, D. C., 1. februarja. — V treh najvažnejših ameriških industrijah preti organizirano delavstvo z industrijalno vojno.

Unijski voditelji v avtni in tekstilni industriji ter v industriji jekla so izgubili vse zaupanje v NRA. Baje imajo dovolj vzroka za domnevanje, da se je predsednik Roosevelt obrnil proti njim ter poziva delavce k dalekosežni in pogumni akciji, da izvojuje svoje zahteve.

William Green, predsednik Ameriške Delavske Federacije, je odločno protestiral proti predsedniku Rooseveltu, ker je podaljšal pravilnik za avtno industrijo za štiri mesece, ne da bi se prej posvetoval z voditelji organiziranih delavcev.

— To podaljšanje nas je silno presenetilo, — je dejal. — Presenečeni smo tudi nad metodo sestavljanja pravilnika, ne da bi bili vprašani za svet. Interesi delavstva bi bili dosti boljše zaščiteni brez vsakega pravilnika kot pa bodo s tem.

— Iz industrijalnih središč se širi povodenj o gorčenja. Industrijalni delavec noče mirno stradati in noče, da bi ga hranila vlada. Napočil je čas za pogumno akcijo.

Predsednik Roosevelt je rekel časniškim poročevalcem, da zato ni povabil zastopnikov delavcev k posvetovanjem glede podaljšanja avtnega pravilnika, ker mu je stališče delavcev popolnoma znano.

Uradniki delavskega departmenta se boje ponovne stavke v tekstilni industriji in industriji jekla. Velike jeklarne nočejo in nočejo priznati unije. — National Steel Labor Board dobiva neprestano pozive, naj razpiše volitve, ki bodo pokazale, če so jeklarji za kolektivno barantanje ali ne. Jeklarski mogotci so že namignili, da ne bodo priznali unije, četudi pri volitvah prodro delavci s to zahtevo.

WASHINGTON, D. C., 1. februarja. — Izvršni odbor Ameriške Delavske Federacije je označil danes Donalda Richberga in dr. Leona Wolmana, načelnika Avtomobile Labor Boarda, kot sovražnika delavstva. Novi pravilnik za avtno industrijo je bil delavstvu vsiljen, dasi so prosili za priloznost, da bi lahko pojasnili svoje želje in svoje mnenje.

William Green je rekel, da mu je dne 2. novembra pisal predsednik Roosevelt ter mu obljubil, da bo vpošteval njegov svet pri obnovitvi pravilnika. Svoje obljube pa predsednik ni držal.

— Mi protestiramo proti pravilniku, — je rekel Green, — in ga ne bomo sprejeli, priznali in se mu pokorili.

V novem pravilniku, ki ga je včeraj podpisal predsednik Roosevelt, sta dve važni izpremembi: novi modeli avtomobilov ne bodo poslani na trg meseca januarja, pač pa šele jeseni. Delavci, ki delajo več kot osemštirideset ur na teden, naj dobe za čezurno delo še enkrat in pol toliko plače.

Izdelovalci avtomobilov pravijo, da ima pravilnik velike prednosti, ker se bodo pojavili novi avtomobili na trgu v času, v katerem se jih je dosedaj le malo prodalo; poleti bodo delavci bolj zaposleni in jim bo istočasno dana prilika, da se bolj natančno seznanijo z novimi modeli.

DETROIT, Mich., 1. februarja. — Voditelji strokovnega delavstva so izrazili svoje nezadovoljstvo z novim pravilnikom. Istočasno se je izvedelo, da se delavstvo Fisherjeve tovarne v Lansingu pripravlja na štrajk.

Sovjetska unija resno sviri Japonsko

ZASLEDOVANJE ZLOČINCEV V KENTUCKY

Državna milica hoče iztrebiti zločince. — Največje zločinsko mesto v Združenih državah.

Manchester, Ky., 1. febr. — Državna milica kaže nenavadno živahno delovanje, da bi očistila zločincev okraj Clay. Zaradi mnogih zločinov, ki so bili izvršeni v okraju, je prišel ta okraj na glas kot največje zločinsko gnezdo v Združenih državah.

Nenavadno hitro so vojaki zgodaj zjutraj vkorakali v okraj. Guverner Laffon je poslal milico, da iztrebi tolpo tatov avtomobilov. Prestrašeno prebivalstvo se je moralo udati, ko je vojaški poveljnik razglasil obsedno stanje. Pozneje je sodnik Begley odgodil sodniško zasедanje in je vso oblast prepustil vojaštvu. Sodnik je rekel, da je nad okrajem razglašeno obsedno stanje, vsled česar preneha vsaka civilna oblast.

Medtem pa je poveljnik vojakov brigadni general E. W. Carter brzojavil guvernerju, da potrebuje še 50 do 100 mojakov, ki naj bodo takoj odposlani, da je mogoče naglo prijeti vse tatove in druge zločince.

Tekom dneva so vojaki prisikovali okraj ter so proti večeru pripeljali v glavni stan 14 avtomobilov, ki so bili naznanjeni kot ukradeni. Nikdo pa ni bil aretiran.

NAPOLEONOVA POSTELJA PREKRATKA

Pariz, Francija, 1. febr. — Postelja cesarja Napoleona I., ki je meril samo pet čevljev in dva palca, je prekratka za ministrskega predsednika Flandina, ki je visok šest čevljev in štiri palce.

Ko se je Flandin preselil v svoje uradno stanovanje, je njegova žena izbrala nekaj pohištva iz Napoleonovega gradu v Compiegne. Toda, predno je Flandin legel v posteljo, so jo uslužbenci premerili in se prepričali, da je prekratka. Postelja je bila nalašč narejena za Napoleona in sicer tako, da so se njegove noge dotikale zadnjega konca.

Da se ne bi bilo treba Flandinu skrečiti, ali pa bi mu noge ne visele čez posteljo, je njegova žena posteljo poslala v Compiegne in je v državnem skladišču našla daljšo posteljo.

Naročite se na GLAS NARODA največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

STRUPENO ŽGANJE

Do sedaj je bilo aretiranih osem oseb. — Dva moža bosta obdolžena umora. — Še pet ljudi v bolnišnici.

Gloversville, N. Y., 1. febr. — Ena žena in trije moški so bili pripeljani pred sodnika pod obdolžbo, da so nepostavno prodajali opojno pijačo, in državni pravdnik se pripravlja, da bo proti dvema moškima iz Little Falls, N. Y., dvignil obtožbo, da sta zakrivila smrt 31 oseb, ki so tekom enega tedna vsled zavživanja žganja umrle.

Mrs. Mary Derrico, njen sin John Derrico, Crescenzo Mendetta, John Coney in Ernest Tragalia so pred sodnikom F. L. Comstockom zanikali, da bi nepostavno trgovali z žganjem ter so bili postavljeni pod jamščino \$5000.

Oba moža v Little Falls se nahajata v zaporih ter morata čakati, da bo proti njima državni pravdnik Bernard W. Kearney dvignil obtožbo umora, kar pa se ne bo zgodilo prej, predno ne bo izsleden voditelj prodajalcev nepostavnega žganja.

Iz Lithauer bolnišnice je bilo izpuščenih šest oseb, ki so se zastropile z žganjem.

V oddelku "zastrupljenja z alkoholom" v bolnišnici, kjer je v ponedeljek in torek umrlo 15 moških in žensk, se nahajajo še pet bolnikov. Niti v Gloversville, niti v Utica, kjer je za zastrupljenjem umrlo 16 oseb, ni nikakih poročil o novih smrtnih slučajih.

MADŽARSKI DELEGAT JE ODPSTOPI

Budimpešta, Madžarska, 31. januarja. — Vodja opozicijske kmetijske stranke Tibor Eckhardt je poslal ministrskemu predsedniku Jul. Goemboesu pismo, v katerem mu naznani svoj odstop kot glavnega madžarskega delegata pri Ligi narodov. Rekel je, da odstopi zato, ker je vladna stranka na svoji seji obsojala njegovo delovanje.

Eckhardt je zastopal madžarsko pri Ligi narodov, ko je Ligin svet razpravljal o jugoslovanski obdolžbi, da so madžarske oblasti bile v zvezi z umorom kralja Aleksandra.

POGAJANJA MED JAPONSKO IN KITAJSKO

Peiping, Kitajska, 1. febr. — Japonske vojaške oblasti naznanjajo, da se bodo pričela japonsko-kitajska pogajanja med kitajskim guvernerjem province Džehol, generalom Sung Čen-juanom 2. februarja v Tatanu.

Tatan se nahaja izven spornega ozemlja, kjer je prišlo pretekli teden do bojev.

PRİČE SO ZELO NEZANESLJIVE

Dve priči trdita, da sta videli Hauptmanna v restavraciji. — Državni pravdnik jim ne verjame.

Flemington, N. J., 1. febr. — Glavni Hauptmannov zagovornik Edward J. Reilly je našel dve priči, ki sta izpovedali, da sta videli Hauptmanna 1. marca 1932 v Fredericksenovem restavrantu v Bronxu.

Prva pričja je bil August Van Henke, ki je rekel, da je omenjenega večera videl B. R. Hauptmanna pred Fredericksenovim restavrantom s policijskim psom. Hauptmanna tedaj ni poznal, temveč ga je šele preteklo nedeljo spoznal po sliki v časopisu.

Generalni pravdnik Wilentz ga je prisilil, da je priznal, da je več let nepostavno prodajal alkoholne pijače in da je bil tudi zaradi tega pogosto kaznovan. Van Henkejevemu pričevanju ne pripisujejo mnogo verjetnosti.

Druga dvomljiva pričja je bil delavec Luther Harding, ki je izpovedal, da je ob dveh popoldne 1. marca 1932 videl blizu Lindberghove hiše avtomobil, v katerem sta bila dva moška in sta peljala lesto. Povedati pa ni mogel, ako je bila to lestev, ki je bila po odvedbi najdena naslonjena na Lindberghovo hišo, temveč je rekel, da je mogla biti tudi kak druga lestev. Med izpraševanjem se je izkazalo, da je bil Harding zaradi napada na neko žensko kaznovan in je bil tudi še drugače večkrat kaznovan.

Prejšnji dan je tudi Elvert Carlstrom pričal, da je 1. marca 1932 videl Hauptmanna v Fredericksenovem restavrantu. Temu pa oporeka njegov prijatelj Arthur Larsen, ki pravi, da ni res, kakor je trdil Carlstrom, da je stanoval v neki hiši v Dunellen, N. J., temveč, da sta oba stanovala ob času odvedbe Lindberghove otroka v oni hiši in da je bil Carlstrom omenjenega večera doma. Larsen se natančno spominja, da je 2. marca 1932 prejel sporočilo, da je njegova žena v Bronxu nevarno bolna in da se je pred svojim odhodom v Bronx s Carlstromom razgovarjal o odvedbi Lindberghovega otroka, ko je o tem bral v časopisu. Kot pravi Larsen, sta 1. marca oba bila v postelji že ob devetih zvečer.

SUROVO MASLO ZA AMERIKO

Wellington, Nova Zelandija, 1. februarja. — Da se olajšajo zaloge surovega masla na londonskem trgu, bo 7. februarja iz Aucklanda odposlanih 31 tisoč zabojev surovega masla v New York. Nekaj dni pozneje pa bo odposlanih 15.000 zabojev.

JAPONSKA NAJ NEMUDOMA ODPOKLIČE SVOJE VOJAŠTVO

MOSKVA, Rusija, 1. februarja. — Predsednik ljudskih komisarjev Vjačeslav Molotov je na kongresu sovjetskih delegatov zahteval, da Japonska odpokliče vse svoje vojaštvo iz Mandžurije razun železniških čuvajev, ki so dovoljeni po mirovni pogodbi, katero ste sklenili Rusija in Japonska v Portsmouthu leta 1905.

Molotov je rekel, da se je Rusija točno držala vseh določb te mirovne pogodbe in da je navzile napetim razmeram na Daljnem Istoku odpoklicala svoje vojaštvo iz Mandžurije.

Molotov je s tem govorom odgovoril japonskemu zunanjemu ministru Koki Hirota, ki je opozoril Rusijo, da se drži portsmouthske mirovne pogodbe in da naj odpokliče svoje vojaštvo od rusko-mandžurske meje. Molotov pravi, da pogodba določa, da se odpokliče vojaštvo z rusko-korejske meje in z otoka Sahalina, kar je Rusija tudi storila. Pogodba pa ničesar ne določa glede sibirsko-mandžurske meje.

Vsled tega svetuje Molotov Japonski da se drži pogodbe in odpokliče svoje vojaštvo iz Mandžurije, razun železniških paznikov ob kitajski vzhodni železnici. Japonska se je držala pogodbe do leta 1931, ko se je polastila Mandžurije in postavila novo državo Mančukuo.

Dalje je rekel Molotov, da bi japonski vpad v Zunanjo Mongolijo, ki je samostojna in Rusiji prijateljska država, pomenil vojno. Molotov je zatrdil, da se bo Rusija borila s celo svojo vojsko proti Japonski.

Posebno ostra je "Pravda", ki pravi v svojem uvodnem članku:

— Zgodovina dela v naš prilog. In sedaj vedi, gospod imperijalist, da se bomo, ako nam vsiliš vojno, bojevali ne na naši zemlji, temveč na vaši. Gorje vsakemu, ki bi nas napadel!

Tokio, Japonska, 31. jan. — Poročila iz mančukuanskega glavnega mesta Hsinkinga naznanjajo, da so japonske in mančukuanske čete pregnale močno mongolsko armado iz Kalkha Miao, ki se nahaja na severovzhodnem bregu jezera Bor Nor na meji Mančukuo in Zunanje Mongolije. Mongoli so imeli težke izgube in so slednjič zbežali.

Kot pravi zastopnik japonskega zunanjega ministra Eiji Amai, so Mongoli prekoračili mančukuansko mejo med rekama Kalkha in Urson. Mongoli trdijo, da je to njihovo ozemlje, Japonci pa trdijo, da so mančukuansko mejo potegnili dalje proti jugu.

Amai pravi, da ne misli, da bi prišlo zaradi tega do kakega spora z Rusijo, ki je v tesni zvezi z vlado v Zunanji Mongoliji. Pokrajina, ki so jo zavzeli Japonci, je zelo bogata na ribah.

London, Anglija, 1. febr. —

Angleška vlada ne vidi nikaškega vzroka, da bi se vmešavala v japonsko-kitajski spor zaradi Čaharja. V tem oziru se je v poslanski zbornici izrazil zunanji minister Sir John Simon na vprašanje nekega konservativnega poslanca, ako bo Anglija skupno z Združenimi državami in Rusijo vložila pri japonski vladi kak protest.

PODERŽAJ V ŠKRIPCIIH

Olive Tufverson je pregleдалa obleko svoje sestre. — Prepričana je, da je sestra Agnes mrtva.

Miss Olive Tufverson, sestra odvetnice Agnese Tufversonove, ki je skrivnostno izgubila 20. decembra 1933, je bila dve uri in pol v policijskem glavnem stanu in se posvetovala z detektivi.

Kot last svoje sestre je spoznala obleko, čevlje, zlatnino in druge stvari, ki se nahajajo v kovčgih, katere je detektiv Jacob von Weisenstein skupno s Poderžajem pripeljal z Dunaja v New York.

Ko je Olive Tufverson pregleđala te stvari, je rekla: "Sedaj sem prepričana, da je moja sestra mrtva".

Detektiv von Weisenstein je pripeljal tri velike kovčge, s katerimi se je Poderžaj 22. decembra 1933 odpeljal v Evropo. Detektivom pa je znano, da je imel Poderžaj na parniku "Olympic", s katerim se je peljal v Evropo, še večji kovčeg, ki ga je imel v svoji kabini in ki je izgubil. Po mnenju detektivov je Poderžaj v velikem kovčegu imel mrtvo truplo Agnese Tufversonove in ga je v posameznih kosih zmetal med potom v morje.

Okrajni državni pravdnik Harold W. Hastings pravi, da do sedaj še ni bila najdena nikak sled za Agneso Tufversonovo.

ŠTEVILO BREZPOSELNIH NARAŠČA

Washington, D. C., 1. febr. — Reliefni administrator Hopkins naznanja, da je število družin, ki prejemale državno podporo, v novembru in decembru naraslo za 5 odstotkov. V novembru je dobivalo podporo 4,172,038 družin, v decembru pa 4,415,473.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)
Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays	
En celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto \$7.00
Canada	Za pol leta \$3.50
En pol leta	Za inozemstvo za celo leto \$7.00
En četrt leta	Za pol leta \$3.50
Subscription Yearly \$6.00	

Advertisement on Agreement
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.
Doplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovilca.
"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3574

KOROŠKA IN JULIJSKA KRAJINA

Svet Lige narodov se bo še v tem mesecu bavil s pritožbami koroških Slovencev.

Pritožujejo se, da jim avstrijska vlada krati pravice, ki jim grede po vseh božjih in človeških postavah: ne da jim potrebnih šol, slovenske učitelje preganja, pri ljudskem štetju vpisuje Slovence za Nemce itd.

Pritožbe so utemeljene, in če je beseda Lige narodov količkaj merodajna, bo morala avstrijska vlada prenehati s takimi represalijami.

Sporno ozemlje na Koroškem je pripadlo Avstriji na izrecno željo večine prebivalstva.

Vršilo se je ljudsko glasovanje, kakor pred kratkim v Posaarju, ki je izpadlo v prilog Avstriji. V tako velikem odstotku Korošci seveda niso silili k Avstriji, kakor Posaarci k Nemčiji, toda večina je odločila.

Iz pritožbe je pa jasno razvidno, da je na Koroškem še vedno slovenski jezik dovoljen, da je v avstrijskem državnem zboru še vedno nekaj slovenskih poslancev, ki se zavzemajo za svoje rojake, da imajo koroški Slovenci še vedno nekaj slovenskih šol, v katerih poučujejo slovenski učitelji.

Protest, ki so ga poslali svetu Lige narodov, brez dvojne podpira tudi Jugoslavija, kajti brez primerne podpore se pri Ligi ne pride pravdalec.

Ko razpravljamo o koroških Slovencih, se moramo nehote spomniti Jugoslovancev, ki živijo na Krasu, na Goriškem in v Primorju. Nad petstotisoč jih je.

Po svetovni vojni je vlada zasedla njihovo ozemlje, češ, da gre le za začasno okupacijo, da se "razmere uredi".

Z belimi zastavami so dospeli italijanski vojaki v naše kraje, in sam italijanski kralj je svečano zatrdil našim ljudem, da jim Italija ne bo kratila narodnostnih pravic, da jim bo pustila jezik in šole.

Ko so se pa Italijani dobro usedli in se zabarikadirali, so začeli kazati zobe.

V par letih so odpravili vse slovenske gospodarske in kulturne ustanove, vse slovenske šole, vsa slovenska društva.

Slovenske učitelje, ki so bili zmožni italijanskega jezika, so poslali v Kalabrijo poučevati italijanske dece.

V nesrečni Julijski Benečiji sploh ne sme biti noben Slovenec — Slovenec. Kvečjemu se lahko imenuje "Italijana druge narodnosti", toda tudi kot takega ga gledajo Lahji postrani.

Nihče si ne drzne zahtevati slovenske šole, nihče si ne upa čitati slovenske knjige ali časopisa.

Vsak protest proti temu razmeram bi bil takoj nasilno zatrt.

Koroški Slovenci se pod Avstrijo res ne nahajajo v devetih nebesih, toda usoda primorskih Jugoslovancev pod Italijo je v primeri z njimi neizmerno bolj obupna in žalostna.

Zveza trgovskih pomočniških zborov.

Pomočniški zbori združenj trgovcev so sklenili ustanoviti si posebno zvezo, v kateri bodo večani vsi obstoječi pomočniški zbori. Tako zvezo pomočniški zbori nujno potrebujejo zaradi svojih skupnih interesov. Zveza pa bo predvsem potrebna, da ustanovi pomočniške zbornice tudi tam, kjer jih še ni, da si so za ustanovitev vsi pogoji. V dravski banovini imajo danes pet pomočniških zborov in sicer v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju in Ptuj. Vsi ti pomočniški zbori

kažejo prav lepe napehe, zlasti v zaščitni politiki trgovskih nastavljenecov. Iniciativo za ustanovitev posebne zveze je dal ljubljanski pomočniški zbor, ki je eden od najagilnejših in ki v polni meri izvršuje svoje naloge.

Tel.: STuyvesant 9-4440.
Dr. D. S. DBICH
ZDRAVNIK
Ordinira: 10-12 op. in od 6-8 zvečer
Sob.: od 1-3 pop., od 6-8 sv.
45 E. 9th ST., NEW YORK CITY

Dopisi.

Hudson, Wyo.

Cenjani: Zopet vam pošiljam za obnovitev naročnine. Posebnih novic pač nimam poročati, pač pa žolostno.

V četrtek 10. januarja je umrl v bolnišnici v Lander, Wyo. 8-letni sinček Dannie, sin dobro znanega rojaka in gostilničarja Mr. in Mrs. Red Svilarja.

Po zdravnikovi izjavi je to eden najbolj redkih slučajev kar jih umni.

Nesrečnemu dečku se je pri igranju z drugimi otroci zabol par inčev dolg trn v hrbet, nakar je sledilo zastrupljenje krvi. Tudi takojšnja operacija je bila brezuspešna in je deček po par dneh v velikih mukah umrl.

Bil je jako priljubljen pri sošolcih in vseh, kdor ga je poznal, kar je pričal lep pogrebni sprevod, katerega se je občinstvo udeležilo od blizu in daleč.

Pokopan je bil v nedeljo 13. januarja na domačem pokopališču v Hudson.

Prizadeti družini izrekamo naše iskreno sožalje.

Mrs. Mary Paulitz je dobila žalostno vest, da je v Leadville, Colo. umrl njen oče. Bil je v visoki starosti in je bil že dalj časa bolan.

Mrs. Paulitz je takoj odpovala na pogreb. Naše sožalje.

Kako bi nas veselilo, ako bi nam bilo mogoče tukaj v daljnem Wyomingu slišati po radio lepe slovenske pesmi.

Želeč vam obilo uspeha v novem letu, vse skupaj lepo pozdravljam!

Katie Dolenc.

Cashmere, Wash.

Kot mnogoletni naročnik in zvesti čitatelj Glas Naroda, vas prosim, da mi priobčite žalostno vest o smrti moje soproge Mary Sagadin, katere je po enomesečni boleznii podlegla dne 29. decembra ob 5.35 P. M. Pogreb se je vršil po katoliških obredih iz cerkve Sv. Jožefa, Cashmere, Wash.

Ranjka je bila rojena dne 19. maja 1869 v Gornji Ložnici, občina Zalec, okraj Celje. Njeno deklško ime je bilo Mary Tranšek. Poročila sva se v Milwaukee, Wis. in po par letih smo se preselila na Zapad v državo Washington.

Po premoregovih sem garal precejšnje število let v Cle Elum, Wash., in se tam tudi za trajno pohabil. Dobil nisem nobene odškodnine. Ker sem si skušal izboljšati življenjske razmere, sem se pred 9 leti preselil na 7 oralov sadno kmetijo v bližini Cashmere, Wash. Sedaj me je doletela zopet velika nesreča, katere ne bom nikdar mogel pozabiti.

Ker je ranjka imela nekaj hčera in sinov od prvega moža in so skoraj vsi v Združenih državah ameriških in vsi tudi že poročeni, bom tu priobčil njih imena, ker upam, da so nekateri tudi naročniki Glas Naroda: Mr. Mary Smith v Friday Harbor, Wash., Mr. Fr. Travenschek, 1119-21-5. Ave., Seattle, Wash., Mrs. Leo Travenschek, 1108 Grand St., Bellingham, Wash., Mrs. Antonija Travenschek, 142 South 33. St., Milwaukee, Wis. To so od prvega moža otroci.

Moji so: sin Fred Sagadin, St. Helena, Cal.; hčeri: Mrs. Anna Harry Miller, North Bend, Wash. in Josephine Benson, Wenatchee, Wash.

Podpisani izrekam najlepšo zahvalo vsem, kateri ste me obiskali ob smrti moje soproge.

Dne 26. januarja je preminul Mr. John Mihelich, posestnik 15 oralov lepe sadne kme-

Rešitelj Ljubljane na mrtvaškem odru.

LJUBLJANA, 21. januarja.

Iz Beograda je prispela žalostna vest, da je tam po kratkem bolehanju izdihnil upokojeni konjeniški polkovnik gospod Stevan Švabič, čigar ime je tako tesno zvezano s slovenskim življenjem in z njegovim središčem v Ljubljani. V najhujših prevratnih dneh se je znašel med nami kakor iz neba poslan kot naš varuh in rešitelj. Njegovo zgodovinsko udejstvovanje je posebno pomembno zaradi tega, ker ni bilo plod proučevanja razmer, dolgih priprav ali iniciativ od kake druge strani, marveč zgolj požrtvovalno, smelo in preudarno delo moža, ki je vse svojo življenje uraval po geslu: Vse za domovino.

Vojna vihra je aktivnega srbskega majorja Švabiča vrgla po strašnem trpljenju na mnogih bojnih poljanah v gorje vojnega ujetništva. Ko mu je naposled zasijala svoboda, se je na poti v domovino znašel med nami ter takoj iniciativno in požrtvovalno posegel v vrtnice dogodkov. Niti za trenutek ni mislil na to, da ima po tolikih letih trpljenja pravico do oddiha. Komaj je prišel med nas, je že bil med do tedaj malo znanimi brati v prvi bojni vrsti.

V nepozabnem spominu ostanejo čisti usodni dnevi: preko Postojne in Logateca je po polomu soške armade že prodirala italijanska vojska. Na severni meji se je v polni meri uveljavila požrtvovalnost in iniciativa generala Maistra, na jugu pa ni bilo nikogar, ki bi znal organizirati in voditi na žrtve pripravljene ljudi.

Ob 10letnici prevrata so v beograjski "Politiki" izšli Švabičevi spomini. Ko pa je g. polkovnik Švabič v oktobru 1930 kot glavni tajnik Aerokluba zadnjič obiskal Ljubljano, je o prevratnih dogodkih tudi sam živahno pripovedoval. Naj sledi nekaj odlomkov iz njegovega pripovedovanja:

Vračajoč se iz vojnega ujetništva s 370 častniki in 300 vojaki, med katerimi sem bil jaz najstarejši, sem 6. novembra 1918 zjutraj prispel v Ljubljano z vlakom, ki sem ga bil sam najel na Solnograškem. Na kolodvoru smo našli strahovit nered. Na bližnjem tiru je bil vlak s 15 vagoni oboroženih Madžarov in še nekaj vlakov polnih vojaštva. Mi pa brez vsega. Izstopim. Povedo mi, da me išče neki gospod. Predstavi se mi za Adolfa Ribnikarja in mi po medsebojnem prijaznem pozdravu takoj opiše obupno situacijo: "Zeleni kadri so na delu. Avstrijska vojska se razuzdana vrača s

tije. Pokojni Mihelich se je naselil v Wenatchee leta 1920. Prišel je iz Butte, Mont. Star je bil 61 let, doma nekje iz Bele Krajine. To naj upoštevajo tisti, kateri ga poznate in tudi njegovi sorodniki.

Snega je zapadlo precej zadnjih par tednov. Sedaj se je pričel pa topiti, tako da je po nekaterih krajih že mnogo škode radi snežnih plazov in naraslih rek.

O delavskih razmerah ne bom poročal, ker je tako kot povsod.

Zadnjič sem čital v Zgogovi koloni o nekakšni zverjadi, ki ima roge na obeh krajih. Jaz imam nekaj take zverjadi v posesti, pa je brez rogov, tako da lahko pride Zgaga brez strahu in naj puško pusti doma, ker streljati ne bo treba in jih bo brez strahu odnesel seboj nekaj parov.

Pozdrav vsem čitateljem in čitateljicam Glas Naroda!

Joe Sagadin.

fronte, za njo pritiska italijanska armada. Jasno, če se ne najde takojšnja pomoč in obramba, bodo razbojniške tolpe izropale Ljubljano in izpraznile seveda tudi vsa vojaška skladišča, polna raznega dragocenega materiala!" Besede g. Ribnikarja so bile tako prepričevalne, da niti trenutek nisem podvomil o potrebi takojšnjih ukrepov za ohranitev reda. Vprašal sem samo, če je telefonska zveza z Zagrebom. Da, iz uredništva "Slovenskega Naroda", iz Narodne tiskarne.

Seveda sem že bil odločen, da s častniki in vojaki brez nadaljnjega ostanem v Ljubljani. Da pa se morda slučajno ne bi pregrešil proti načrtom naše vrhovne komande in proti politiki naše vlade, sem želel predvsem govoriti z Narodnim večem. Po kratkem telefonskem razgovoru z Zagrebom sem se vrnil na kolodvor ter povedal častnikom in vojakom, da ostanemo v Ljubljani. Vojaki so poslušali moje besede z največjo pazljivostjo. In ko sem jim sporočil, da kot najstarejši prevzamem poveljstvo, je gromko zaoril vzklík: "Živeo!"

Takoj nas je g. Ribnikar ves navdušen po našem sklepu pozdravil z zanosnim govorom. Vidim ga še pred seboj, kako se je razvel v navdušenju, kako je darstično orisal propast Avstrije, nam vnovič očrtal položaj in k vsem pridružil tople in iskrene pozdrave.

Položaj je bil resen. Takoj smo se nastanili in se do bro opremili. Treba je bilo samo videti, s kakšno radostjo so ti naši vojaščaki po dolgih letih spet prišli za orožje. Vedeti je treba, da to niso bili ljudje, polovljeni od Avstrije, kakor zajci za grmičjem, marveč da so vsi štitihi umik srbske vojske ter se borili do zadnjega. Sami preizkušeni junaki že od balkanskih vojn dalje. Da, videti jih je bilo treba, kako so zdaj spet prišli za orožje.

Ko je prispela naša četa na kolodvor in so jo ugledali Madžari, je šlo ob ust do ust: "Srb, Srb..." Zdjaj sem zapovedal: "Dol z orožjem!" Naša četa je samo stala pripravljena. Madžari pa so naglo začeli odmetavati orožje. Vse je šlo v redu. Ubogali so vojake kakor častniki in ob vlak so se nabrale cele gomile orožja. V dveh urah je bil ljubljanski kolodvor očiščen.

Ko je bilo to urejeno, smo pričeli v domobranski vojašnici z organizacijo. Prihajali so vojaki, bivši ujetniki, nabrali se je nad 2000 mož. Ustanovil sem dva bataljona novega 26. polka, v Zagreb sem pa poslal 300 častnikov. Slučajno je bila takrat v Ljubljani tudi češko-slovaška legija z večjim številom častnikov in vojakov, okoli 300, ter 4. bosansko-hercegovski polk, ki se je ustavil tu na umiku z italijanskega bojišča. Že 7. novembra zjutraj je prišlo k meni osem čl. častnikov, med njimi tudi sin prezidenta Masaryka. Priporočili so mi, naj prevzamem poveljstvo nad bosanskim polkom. Ta polk je baje že na fronti potolkel vse svoje oficirje, jaz pa sem s svojim nagovorom dosegel, da so me Bosanci nosili na rokah.

Ko sem imel tako vse formirano — dva bataljona pehote, eskadron konjenice, dve bateriji in oddelek mitraljez, vsega skupaj nad 2000 mož in 75 častnikov — sem poslal na Vrhniko ultimatum. Pozval sem bil Milana Nešiča in mu po točnem prevodu besedila iz srbsčine v italijanščino velel: — "Nesi to na Vrhniko, pa kjer najdeš prvo komando, oddaj!" Kako se je nato vse razvijalo,

je znana stvar. Podčrtavam samo dejstva, da so se Italijani umaknili in do koder so se umaknili — tam so v glavnem še danes.

Švabičev ultimatum je imel naslednjo vsebino:

"Vojska kraljevine Srbije je v imenu antante zasedla ozemlje Ljubljane. Imam povelje prepričati vsak pohod zavzniskih italijanskih čet v to zasedeno pokrajino. Bilo bi mi zelo neprijetno, ako bi moral pri izvrševanju tega povelja uporabiti orožje, za kar imam pooblaščenje. Ako bi moralo priti do prelivanja zavzniskih krvi, odklanja srbska vojska odgovornost. Prosim komandanta, da odredi, da se zavzniska italijanska vojska ustavi na razvodju Soče in Save, dokler kraljevska srbska vlada ne uredi tega vprašanja s kraljevsko italijansko vlado. Poveljnik srbskih čet v Sloveniji, podpolkovnik Stevan Švabič."

Tej zahtevi je takoj sledil tudi dejanski ukrep. Polkovnik Švabič je s svojimi oboroženimi četami na lastno pest odrinil proti Vrhniki.

Švabičev tovariš podpolkovnik v pokoju Dragoljub Miličević, ki živi zdaj stalno v Ljubljani, je vrhniški pohod opisal našemu uredniku tako le:

"Dne 9. novembra zvečer je komandant Švabič izdal naredbo, da se ena četa odpelje z vlakom na Vrhniko in se razmesti pred italijanskim prodiranjem na liniji Verd - Raskovec - Pekel - Zaplana. Četa je šla 300 mož in 12 lahkih strojnic. Utaborili so se, komandir čete pa je izročil poveljstvu italijanskih čet na Vrhniki Švabičevo sporočilo. Dne 14. novembra se je vršil nadvse zanimiv in značilen sestanek komandanta Švabiča z zastopnikom italijanskega poveljnika pri železniški progi na Verdu. Italijanski častniki so bili opravljeni sila elegantno, a Stevan Švabič, pravi vojšček, v plašču iz ovčjega krzna, namršenih obrvi, kakor pravcati Srdja-Zlopogledlja. Italijanskim častnikom je po svojem tolmaču inž. kapetanu Milanu Nešiču, poznejšemu beograjskemu županu, sporočil zahtevo, da se italijanske čete umaknejo nazaj na logaško-linijo. Odločno je sporočil, da je že izdal naredbo svojim trupam, da prepričijo vsak pohod čez našo zemljo. Z nekaj kratkimi, a dovolj jasnimi in tehtnimi besedami je pripomnil, da v nadaljnem odklanjanju vsako odgovornost. Vsedel se je nato v avto in oddiral nazaj proti Ljubljani. Italijanski častniki so strme zrlji za njim — še vedno v stavu "mirno".

Poleg pešpolka je Švabič organiziral še divizion poljske in bavbične artiljerije in divizion konjenice ter zasedel vse večje kraje na bivšem kraljevem ozemlju. V Ljubljani je ostal do srede decembra 1918. Že 20. decembra je potem prišel v Ljubljano general Krista Smiljanič, ki je prevzel poveljstvo čet v Sloveniji.

Pokojni Stevan Švabič se je rodil leta 1875 v Topoli. Po šestju vojnih letih v obeh balkanskih in v svetovni vojni je 53 let služil domovini. Bil je izrazit primer zvestega vojaka, ki ima najpopolnejše zadoščanje v izpolnjevanju svojih dolžnosti. S svojo vestnostjo se nikdar ne ponaša, ker je zvestoba bistvo njegovega značaja. Ta značaj se dovolj jasno izraža iz vsega navedenega njegovega pripovedovanja.

Peter Zgaga

Najprej se moram oprostiti. Obiskovalcem mesta Flemington v državi New Jersey in poslušalcem Hauptmannovega procesa sem delal krivico, ko sem jim stavljal za vzgled naprednost in podjetnost cooperstonskega meščana, kateri je v spomin na Mrs. Coe začel izdelovati in prodajati betičke, napravljene po vzorcu velikega beta, ki je igral precejšnjo vlogo v trenutkih, ko se je ubogi hlapec poslavljaval od življenja.

Da, krivico sem delal Flemingtonu.

Baš včeraj sem čital, da že prodajajo majhne lestvice, ki jih nosijo na prsih bogate, v drago kožuhovino zavite ženske, katere ne vedo, kako bi s časom gospodarile.

Več zabave nego v najboljšem gledališču na Broadwayu imajo v sodni dvorani, kajti opazujejo zločinca ali ne-zločinca, ki se včasih hladnodravnico, včasih z zadnjimi duševnimi napori bori za življenje.

No, če je to civilizacija, potem pa zasluži, da bi človek s studom pljunil nanjo.

*

Nikdar še nisem zagovarjal bogatinov in jih menda nikdar ne bom, toda ako človek natančno premisli, je bogatin v gotovem pogledu pomilovanja vreden človek.

Če nič ne dela, pravijo, da živj na stroške drugih ljudi.

Če pa kaj dela, mu očitajo, da drugim ljudem kruh odjeda.

*

Neki pisatelj ki je moral imeti dobre skušnje, je zapisal: — Zenske so nebesa za očičke vice za denarnico in peklo za dušo.

*

Z velikim presenečenjem sem čital, da je v zadnjih par dneh umrlo v okolici Little Falls precejšnje število oseb vsled pitja slabe pijače.

To je vendar čudo vseh čud. V Little Falls, pa da bi dobre in zdrave pijače ne imeli?

Kadarkoli sem bil tam, se nisem še nikdar pritožil.

Seveda, pravi studence je treba najti.

Na Žiberšah ga imajo skoro v vsaki hiši, in vsi so dobri.

*

Oba, tako moški kot ženska, sta dosti prispevala k civilizaciji in razvoju moderne tehnike.

Toda prispevki so zelo različni.

Moški naprimer je iznašel motor za avtomobil, dočim je v avtomobilu majhna steklena vaza, v kateri je sopek suhih rož, iznajdba ženske.

*

"Časnikarske race" se imenujejo skrajno neverjetna poročila, ki se sempatam pojavijo v časopisju.

Nihče ne pozna točno izvora te neobičajne oznabe.

In tako se je zgodilo, da je vprašal radoveden sinček svojega očeta, kaj je časnikarska rasa.

Oče je pomislil in odvrnil: — Če si urednik kaj izmisli pa objavi kot resničen dogodek, je to časnikarska rasa. Če naprimer čitaš v časopisu, da je krava vrgla tri teleta, je to ponavadi le eno tele, dve sta pa raci.

*

Pesem pravi, da je revež tisti, ki ne ljubi vina, žensk in petja.

Rojak se je globoko zamislil in žalostno rekel: — Ej, prijatelj, če bi bil prisiljen piti mojo kislico, če bi imel mojo ženo in če bi moral poslušati njeno petje, bi vse drugače govoril.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

DEŽELA TAJNIH ZAKLADOV

Na severu Južne Amerike leži približno 3000 kilometrov dolga in 1500 km široka Amazonka nižina, ki tvori porečje največjega veletoka sveta. Pokrajina je znana le v toliko, v kolikor so plovne njene reke, njeni nepregledni pragozdovi pa so še zapečaten svet. P. Amazonki morejo vsekakor pluti tudi največji oceanski parniki približno 5000 km daleč, globoko v Peru.

Amazonija je zelo razvpita, ker so prej belci tamkaj cepali za različni tropski boleznimi kakor muhe. Odkar so pa v najnovejšem času iznašli proti tem boleznim, ki jih povzročajo večji deliki mrčesa, zanesljiva protisredstva, se je položaj izpremenil. Kar se tiče podnebja, je vlažna toplota zelo mučna in severni Evropejec je v njej za telesno delo docela nesposoben; vendar podnebje nikakor ni nezgodno, kajti vročina kljub ravniški legi ni nikoli pekoča. Toplota znaša skozi vse leto približno 27 stopinj Celzija v senci, kar je nedolžno v primeru z našimi pašnjimi dnevi v vročih poletjih. Vsekakor pa je vlažna sopena moč belega človeka v njej kmalu opeša, zato hiti vsak, kdor more, v čim krajših presledkih na oddih v domovino ali sploh v hladnejše pokrajine. Neobhodno potrebno pa to nikakor ni, kajti ne manjka belcev, ki živijo tamkaj že štirideset let brez prestanka. Popolnoma udomačili so se v teku mnogostevilnih rodov samo Portugaleci, odnosno Braziljanci.

Ziviljenjske razmere v amazonskem ozemlju so zelo enostavne, gospodarstvo in civilizacija sta še skrajno zaostala. Maloštevilno prebivalstvo je povečini naseljeno v mestih, nepregledni pragozdovi so skoraj povsem neobjudeni. Nižjim ljudskim slojem izključno mešane krvi — ni treba veliko delati. Stanujejo po preprostih bivaliških in kočah in pokriva jo svojo goloto s cunjami. — Ljudje imajo neverjetno malo zahtev. Hranijo se s sadjem, ki ga daje divje rastoče drevje in drugo rastlinje vsepovsod na pretek; dalje z moko iz mandio-

oka (farinha) ter z ribami, ki jih po vseh vodah kar mrgoli. Odraščeni hodijo bos, otroci pa dolgo docela nagi. Če dela družinski oče — družine so običajno mnogoglavne — le pol dneva na teden za mezdo, otroci pa nabirajo sadje in love ribe, more oče ostati del tedna preležati v viseči mrežnici ali pa plesati.

Ker domače prebivalstvo nima nobenih potreb, živi vsa trgovina v glavnem le od izvoza deželnih pridelkov. Seve, odkar je kavčuk tako poceni, so prejšnji lahki in bajni zaslužki minili. Pred 20—30 leti je mogel vsak "cabelo" z nabiranjem gumija zaslužiti po več dolarjev na dan. Takrat se je vse kar dušilo v denarju, zdaj so pa vse blagajne prazne ko preluknjane žep. Danes so najvažnejše izvozno blago paranski orehi in pa les. Umetnih nasadov ni, izvaja se le, kar domačini naberjo po pragozdovih, to je orehi, kavčuk, les, dišave, kože, ptičje perje itd.

Industrije ni, izvzemši nekaj ogromnih veležag. Odjemalec za vse to izvozno blago je v prvi vrsti Severna Amerika.

Naravna bogastva Amazonije so še neizčrpana, komaj načeta. Les in vse drugo se nabavlja le ob bregovih plovnicah rek, notranjost pragozdov je še nedotaknjena. Tam raste nepregledno množina prekrasnih palasandrovih in mahagonijevih dreves, cedar itd., vseh znanih vrst zlahtnega lesa raste tam nad 1200 vrst. Toda, ker ni nobenih cest ne železnic, se nihče ne loti sečnje v notranjosti. Neizkoriščeno ostaja tudi ribje obilje, ker začno ribe v vročini takoj giniti. Dalje so odkrili v Amazonskem ozemlju zlato, platino, drago kamenje, petrolej, premog, cinober (živo srebro), baker itd.; toda, ker ni ne denarja ne delavnih moči ne prometnih sredstev, ni nikogar, ki bi se lotil izkoriščanja. Treba vedeti, da bi se v tem orjaškem rastlinjaku vsaka cesta in pot, ki bi jo napravili, v teku pol leta zopet popolnoma zarasla, če je ne bi neprestano čistili; to bi pa zahtevalo izredno ve-

like izdatke.

K vsem tem orjaškim oviram treba pristeti še razne druge nadloge teh ozemelj: komarje, klope, peščene bolhe, stenice in vsakovrsten drug ogaben mrčes. Veliko teh mučiteljev je za človeka smrtno nevarnih, ker prenašajo klice kužnih bolezni. Dolgotrajne vožnje s čolni po vodah so zvezane z nezgodno vlažno sopeno in pogostimi nevihtami; hrana je pomanjkljiva, nesnaga in mrčes trapita človeka do blaznosti. Vsemu temu se mora podvreči potujoči trgovec, da more po večtedenski vožnji pridiviti in napol divjih domačinih izvesti svojo zalogo steklenih biserov, ovratnih veriv in drugih stvari, ki jih zamenjajo za želene pridelke, ki jih potem v Manasosu ali Pari vnovič za 10—20 višjo ceno. Marsikdaj se pa taka vožnja konča tragično in trgovca ni nikdar več nazaj.

Po 150 letih pojasnjen umor.

Te dni so v Djakovu delavci pri kopanju v opekarni naleteli na zelo dobro ohranjen ostanek od nenavadno visokega moza. Na mestu, kjer je danes ta opekarna je stala v drugi polovici osemnajstega stoletja gostilna s prenočiščem. Gostilničar, Andraš po imenu, je bil poglavar roparske tolpe, ki je v okolici Djakova izvršila številne zločine. Okrog leta 1780 je prišel v omenjeno prenočišče neki bosenski zlatar, mož nenavadno visoke postave, ki je bil namenjen na Ogrsko. Od tistega dne je brez sledu izginil, čeprav so ga njegovi domači iskali in poizvedovali za njim cela desetletja. V Andraševi gostilni je izginila vsaka sled. Po Djakovu so takrat šušljali, da je Andraš s svojo tolpo bosenskega zlatarja umoril in oropal. Kmalu potem, ko je izginil bosenski zlatar, je šel Andraš na Ogrsko, kjer si je, očitno z uropanim denarjem, kupil posestvo. Ustno izročilo o tem umoru, ki je bil izvršen pred 150 leti, se je v Djakovu še danes ohranilo. Najdba okostja sedaj potrjuje to izročilo.

Iz Jugoslavije.

Nečaka ubila ujca.

V Donjem Vidovu v paračinskem srezu so bratje Miloš, Stameiko in Branislav Milojevič, dasi vsi trije oženjeni, živeli vsi na svojem očetovskem domu v skupnem gospodarstvu. Ko pa je Miloš umrl in sta ostala za njim vdova in otrok, je bil za upravitelja vsevkupnega imetja, ko mora ostati nerazdeljeno do polnoletnosti Miloševga otroka, edino postavljen posestnik Jovan Cvetkovič, ujec Milojevičevih. Stamenko in Branislav sta pozkušala ujca pridobiti za to, da bi se posestvo razdelilo in bi tako postala samostojna gospodarja, toda ujec ni nikakor hotel pristati na ta predlog. Ni hotel z lepo, še manj pa z grodo, ko sta mu pričela groziti. Da bi se iznebila zanju tako nevarnega varuha, sta nečaka zvečer, ko je bila že bila že tema, izvabila ujca iz hiše. Stamenko ga je prijel, da se ni mogel braniti, Branislav pa ga z velikim nožem dvakrat zabodel v glavo, nakar sta, ne da bi ju bil kdo opazil, odšla domov. Ljudje, ki so prišli po vaški poti, so Jovana našli vsega v krvi in že v zadnjih izdihljajih. Sum, da eta ga umorila, je padel na nečaka in oblasti, ki so nemudoma uvedle preiskavo, so ju prijele na njunem do-

mu v postelji. V začetku sta tajila, naposled pa sta vse priznala.

Župana obtožuje lastna žena treh zločinov.

Nikola Pavlovič, župana v Tlačevici v paračinskem srezu, obtožuje njegova žena, ki se je ločila od njega, da je pred 17 leti ubil v svoji kleti nekega človeka, mrtvega zavil v rjuho in ga zanesel v rečico Gržo. Nadalje ga obtožuje, da je s hajdukom Milisavom Jablanovičem, ki se nahaja sedaj obsojen v dosmrtno ječo, leta 1930 oropal delavce, ki so vrtali predor pri Suvaji, vsega njihovega zaslužka, in naposled, da je istega leta nekemu Milosavu Todorovskemu v Skorici pokradel prašiče. Pro-računsko sodišče je na to o- vadbo uvedlo preiskavo. Župan Pavlovič trdi, da si je vse to izmislila žena, da bi se mu maščevala. Preiskava pa je doslej ugotovila, da se je res pred 17 leti našlo v Grži v rjuho zavito truplo nekega Mladena Milenkoviča, za katerega pa se je mislilo tedaj, da so ga ubili sovražniki. Zaslusujejo pričče, ki jih je navedla ločena županova žena, ali je uspeh za zasliševanje zelo negotov, ker je minulo toliko časa, odkar so se dogodili ti zločini, ki si dejanski ostali doslej nerazjasnjeni.

SANJE O MARSEJSKEM ATENTATU

Londonski list "Evening News" je razpisal anketo o nenavadnih doživljajih. Neki študent lista je poslal nato uredništvu opis svojih nenavadnih sanj v noči pred marsejsko tragedijo.

Čitatelj, ki se je podpisal za Riharda H., pravi, da je doma iz Dieppea. Zvečer pred dogodkom v Marseillen se je pripeljal v Pariz, kjer je spal v istem hotelu in isti sobi, kjer je noč pred njim stanoval eden izmed atentatorjev. Slednji se je odpeljal iz Pariza v Marseille.

Zjutraj med 2. in 3. uro je imel Rihard H. čudne sanje. Videl se je v neznanem mestu in v neznanu ulici, kjer sta bila umorjena dva moža. Enega imed obeh je takoj spoznal za Barthouja, drugi pa je bil, kakor je mogel ugotoviti dan po atentatu, na podlagi slike, kralj Aleksander.

Po atentatu je Rihard H. povedal vsebino svojih sanj nekemu višjemu francoskemu policijskemu uradniku, svojemu dobremu znancu. Ko mu je ta opisal ulico, v kateri se je zgodil zločin, je Rihard H. spoznal, da je bil v sanjah ponoči v ulici Canebiere v Marseillen. Policijski funkcionar je sporočil te sanje po telefonu v Marseille. To sporočilo je pozneje povzročilo govorico, da je bila francoska policija vnaprej obveščena o pripravljajočem se atentatu in da je o tem tudi obvestila jugoslovanskega kralja, kar se pa seveda ni zgodilo nikoli.

BLAZNIKOVE Pratique

za leto 1935
Cena 25c
s poštnino vred.

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

NAJHITREJŠA KRIZARKA

Lorient, Francija, 31. jan. Nova franc. križarka Terrible je dosegla največjo hitrost 45 vozlov na uro. Največja dose-danja hitrost take vrste ladij je bila 42 vozlov.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.75	Din. 100	Za \$ 9.35	Lir 100
\$ 5.25	Din. 200	\$12.25	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$41.60	Lir 500
\$12.—	Din. 500	\$88.20	Lir 1000
\$23.85	Din. 1000	\$176.—	Lir 2000
\$47.50	Din. 2000	\$263.—	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot sgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljumo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.—	morate poslati	\$ 5.75
\$10.—	"	\$10.95
\$15.—	"	\$16.—
\$20.—	"	\$21.—
\$40.—	"	\$41.25
\$50.—	"	\$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih. Nužna nakazila izvršujemo po Czele Letter za pristojbino \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

STANOVANJSKE REFORME

Kakor znano se angleška vlada že dolgo časa bavi z načrtom, da bi se podre vse hiše, ki so kot bivališče ljudi nemogoče in da bi se za vse zgradilo dovoljno število zdravih, prijetnih domov. Ta streljenja so dobila sedaj svoj izraz tudi v posebnem zakonskem načrtu.

Prvič se je tu opredelil uradno pojem "prenapojenega stanovanja" za zahtevo, da mora imeti vsako stanovanje dovolj prostora, da moreta oba spola, izvzemši zakonec in otroke pod 10. letom živeti ločeno. V eni sobi smeta živeti makimalno dve osebi, v dveh sobah tri, v treh sobah pet, v štirih sobah 7 in pol, v petih in več sobah pa deset oseb, pričemer veljajo otroci pod 10 letom za pol osebe. V sobah z manjšo površino nego 50 kva-

dratnih pedi ne sme nihče živeti, minimalni prostor za osebo je 80 kv. pedi, za dve osebi 20 kv. pedi.

Zakon zahteva od lokalnih oblasti takojšnji popis stanovanjskih razmer. Če nove tovarne privabijo novo delavstvo, morajo podjetniki skrbeti za zgradbo novih stanovanj, a za vsako novo stanovanje bo vlada 40 let plačevala najmanj po 6 funtov letno, lokalne oblasti pa po 3 funte, da bodo na njemine nizke. V podelju bodo vladne subvencije 2 do 8 funtov letno na stanovanjsko enoto. Vso gradbeno delavnost bo nadziral poseben centralni gradbeni odbor, lastniki slabih stanovanj, ki se podrejo, dobe odškodnino, če niso s svojo nemarnostjo sami zakrivila slabih stanovanjskih pogojev.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vselej naš dolgoletne skušnje vam zamoremo dati najboljše pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zavzpomnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi pranje za povratno dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedravljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in usotavljanje vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.

NOVI SENATNI ODBOR ZA ZUNANJE ZADEVE

Takoj po otvoritvi sedanjega kongresa se je sestel novi senatni odbor za zunanje zadeve ter začel razpravljati o priključitvi Združenih držav svetovnemu razsodišču. Predsednik je bil trdno prepričan, da bo tozadevni predlog sprejet, toda pri glasovanju v senatu ni dobil zadostne večine.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLEBAR

ZA LETO 1935

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York, N. Y.

SAMOSTANSKI LOVEC (ROMAN IZ 14. STOLETJA)

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

17

Zakaj? Mislim pač, da porabiš ves dan za to, da najdeš dovolj evetlic, da vsakemu, ki pride tu mimo, vržeš šopek na glavo. Na glavo? — se smeje dekle. Mislim, da je letel malo nižje. Mogoče pa tudi za vsakega nimam šopka. Tako? Da! — Dekle stegne roko čez mejo ter z veliko radovednostjo prime konec loka. Lepo orožje imaš! Ali pa znaš tudi dobro streljati? Mogoče, — pravi Hajmo in stopi korak nazaj. Včasih pa tudi kako dekle zadene na pravi prostor in pri tem ne potrebuje loka. Tako? Tako-o-o-o! — ga oponaša in okoli obrvi se prikaže neprikrita jeza. Ali so pri tebi besede vedno tako drage? Hajmo se zasmije. Bog obvaruj! — Samo Veliki teden, veš, v največjem postu. Si jih boš pripravil za praznike, kaj ne? Seveda, pri plesu o Veliki noči jih vsako potrebuje, vse besede. In dolgo pripravljene so najboljše. Kot blisk lete pogledi iz njenih oči. Ali boš prišel na ples? Ko bi vedel, da pride prava plesalka. Hajmovi pogledi se obračajo po strani skozi drevje. Bo že prišla, za to ti ni treba skrbeti. Misliš? — vpraša naglo Hajmo, nato pa zmaje z glavom. Kako pa moreš to vedeti? Sama mi je povedala, — odgovori dekle s šaljivo važnostjo. Saj nima tako daleč do mene. To se je strinjalo; kajti, ako mu ni fant, katerega je na mostu vprašal za solarjevo hišo, napačno poučil, tedaj je živel Gitli tam pod sosednjo streho. V veseli ginjenosti prime Hajmo dekletovo roko. Sama ti je povedala? Potem pa ji povej, da pridem! Pa gotovo! In lepa hvala za sporočilo! Cenca! Cenca! — zakliče proti ponosni kmetski hiši nepotrpežljiv glas. Že pridem! — In šepetaje se dekle zopet obrne k Hajmotu. Od tam gori pa ji moraš tudi prinesiti za praznik šopek. Najlepšega, ki ga bom našel. Sneženke? Dekle pa smeje zmaje z glavom. Teh ne maram. So mi premrzle. Za mene moraš gorkejšje najti! In pred dnevom mi postavi šopek na okno moje izbe! Potem ga bom nosila v cerkev. Pogled tam-le, drugo okno od vrat. Cenca! Cenca! — se zopet zasliši od hiše. Saj že pridem! — Smeje steče, sredi poti pa se še enkrat obrne in maha z roko. Hajmo debelo pogleda, kot bi padlo modro nebo njemu naravnost na glavo. Tako? Tako misliš? — godrnja. Nato pa se zasmije in gre dalje svojo pot. Ko se cesta med drevjem in grmovjem obrne proti potoku, sliši Hajmo za seboj pojoči glas dekleta. Hajmo postoji in se ozre. Sname kapo, iztrga šopek trobentice in ga naglo zažene v potok, čegar plesoči valovi ga požro, kot sulec breščeno mišico.

PROBLEMI PRISELJENCA

Glede legaliziranja prihoda.

Vprašanje: Prišel sem nezakonito v Združene države leta 1919 in se od tedaj stanoval v Združenih državah, ali l. 1923 šel sem začasno v Kanado in ostal tam dva meseca. Ali pomenja to, da moj zadnji prihod je bil leta 1923 in da radi tega ne morem vložiti prošnje za legalizacijo svojega prihoda? Odgovor: Taka kratka odsotnost iz Združenih držav se po pravilu ne smatra kot prekinjenje bivanja v Združenih državah, zlasti če prosilec za legalizacijo more pokazati, da je tedaj nameraval povrtniti se v Združene države. Le vložite prošnjo za takozvano registracijo prihoda, do katere imajo vsi oni, ki so prišli pred dnem 3. junija 1921.

Nikake imigracijske prednosti za brate ameriških državljanov.

Vprašanje: Sem naturaliziran državljan. Ali bi mogel privedi iz Evrope svojega brata, ki je 18 let star, kot priseljenca izven kvote ali v prednostni kvoti? Odgovor: N. Edine izjeme izven kvote tvorijo sledeči sorodniki: Izven kvote: žene ameriških državljanov in njihovi neporočeni otroci pod 21. letom, nadalje možje Amerikank, ako se je poroka vršila pred dnem 1. julija 1932. Prednost v kvoti imajo le starši ameriških državljanov in možje Amerikank, ako se je poroka vršila po zgoraj navedenem dnevu.

Državljski papir z "novim imenom".

Vprašanje: Bila sem naturalizirana pred tremi leti pod svojim dekliskim imenom. Poročena sem in sem sedaj znana pod imenom svojega soproga. Ali se more vpisati moje sedanje ime na državljanski papir? Odgovor: Ako to zares hočete, morate dobiti novo izdajo državljanskega papirja, za katero morate plačati pristojbino \$5. Prošnjo treba vložiti pri District Director of Naturalization. Morate predložiti poročni list in tudi sedanji državljanski papir. Drugeče morate vedno dokazati svojo identiteto s tem, da predložite državljanski papir z dekliskim imenom in svoj poročni list.

Inozemski mornarji.

Vprašanje: Dezertiral sem iz ladje pred petimi leti in sem od tedaj ostal v Združenih državah. Pravijo, da inozemski mornar ne more biti deportiran po bivanju treh let v tej deželi. Ako je temu tako, morem urediti svoje stanje in prositi za naturalizacijo? Odgovor: Zmotili ste se. Res je, da pred zakonitvijo priseljeniške postave od leta 1924 inozemski mornarji niso bili podvrženi deportaciji po treh letih. Ta novi zakon je uvedel določbo, da vsi oni, ki so prišli nezakonito po 1. juliju 1924 so za vedno podvrženi deportaciji. Stvar je bila prerešena v sodiščih, ker so nekateri bili mnenja, da je določba glede mornarjev še vedno v veljavi. Najvišje sodišče je odpravilo vse dvome in določilo, da inozemski mornar, ki je dezertiral po 1. juliju 1924 je za vedno uodvržen deportaciji. Radi tega ne morete legalizirati svoje bivanje, razun ako odpotujete in se povrnete v Združene države kot redni priseljenec s priseljeniško vizo.

SVARILO ČITATELJEM "GLAS NARODA" "FLU" JE TUKAJ S PLJUČNICO ZA SEBOJ!

Temejno pravilo, ki za broadcastajo vsi zdravstveni departmenti, je: Skrbite za dobro prebavo! Zaprto telo se ne more ustavljati prehladom in napadom bacilov. Potrebno je notranje zdravlilo, kajti proti notranji infekciji se ni mogoče boriti z zunanjiimi preparati.

TRINERJEVO GRENKO VINO

je zahtevano zdravlilo. Odpre čreva ter jih drži odprta. Odpravi vse zastale savi iz črevesja, ki so pravo kotičke bacilov in strupov. Odpravi glavobol, ožvi sistem ter ga utrdi proti nadaljnjim napadom.

Če imate huzlice, ostanite v postelji in takoj pokličite zdravnika!

Trinerjevo Grenko Vno, splošno znano že 45 let, priporočajo zdravniki, ker poznajo zdravilno vrednost njegovih sestavin. Če Vašemu zdravniku slučajno ni znano, mu recite, naj nam piše, in mu bomo z veseljem razkrili formulo ter ga prepričali. Pri vseh lekarnarjih. Jos. Triner Corp., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. —Adv.

ZAROČENA SEM Z MLADENIČEM, KI JE ŠE VEDNO INOZEMEC.

Ali izgubim državljanstvo, če se poročim? Odgovor: Ne. Odkar je v veljavi takozvani Cable Act, t. j. od 22. septembra 1922, se s poroko niti ne izgubi niti ne pridobi državljanstvo.

Naturalizacija po očetu.

Vprašanje: Pred nekoliko leti je moj oče postal ameriški državljan in zato tudi jaz, ker sem bil tedaj mladoleten. Kako bi mogel dobiti svoje lastno državljansko spričevalo? Odgovor: Ako ste čez 21 let star, morate priložiti primer-prošnjo pri naturalizacijskem uradu. Pristojbina znaša \$5. Vposlati morate tudi dve fotografiji.

Z GLAVO PLAČANA ZAUŠNICA

Konec nasilne in korumpirane vlade mladega vojvode Karla III. Parmsko-Bourbonskega je storilo po trdnem prepričanju takratnega prebivalstva parmske vojvodine bodalo najetega morileca. Vojvoda je plačal z glavo zausnico. Ta vladarček, ki je prišel na vladno selet leta 1849., je bil nepoboljšljiv lakozivce, vsaka ženska mu je bila dobra. Njegova žena Luisa Marija, vnukinja francoskega kralja Karla X., je bila visoko naobražena in širokogrudna, znala je zatisniti eno oko ali pa tudi obe očesi nad možovo razuzdanostjo. Vojvoda je menjal ljubice kakor rokavice.

Bil pa ni samo razuzdan, temveč tudi nasilen, krut in neotesan. Nekega dne je sporočil svoji ženi, da jo bo na prvi dvorni svečanosti predstavil dami, ki je bilo takrat o nji splošno znano, da je njegova najdražja ljubica. Vojvodinja je minila potrpežljivost in odločno se je zavarovala proti novi brezobzirni žalitvi. Zakonca sta se hudo sporekla in ko se je vojvodinja primerno ostro izrazila o nesramni moževi ljubici, ji je vojvoda prisolil za-

Senator Huey Long

je postal v državi Louisiani praveci diktator. Pod svojo komando ima vso policijo in državno milico, in gorje mu, ki se protivni njegovi volji.

ušnico. Luisa Marija je ostrumela in nekaj časa sploh ni mogla spregovoriti. Končno je pa dejala hladno: — "Charles, čest trop," in dostojanstveno je odšla.

Čez nekaj dni je bil pa razuzdani vojvoda na ulici umorjen. In komaj je zatisnil oči, so nalepili po vsem mestu manifest, v katerem je vojvodinja vdova razglasila, da prevzema vladarske posle v imenu svojega mladoletnega sina Roberta, poznejšega očeta zadnje avstrijske cesarice Zite. Manifest je bil baže pripravljen že pred umorom Karla X., kar ni presenetilo ljudstva, ki je dobro vedelo, kako grdo je vojvoda prisolil svoji soprogi zausnico in da mu je v dno duše užaljena Luisa Marija zagrozila z besedami: "Karel, to je pa že preveč!"

Na dan atentata je odšel vojvoda s svojim pobočnikom in priganjačem kakor po navadi na parmsko promenado, kjer je lovil nove žrtve. Najbolj so mu bila všeča zdrava, krepka kmečka dekleta, ki so prihajale v mesto po opravkih. Ves je bilo zatopljen v občudovanje okroglih meč, ko je se naenkrat ustavila na promenadi dvorna kočija in vojvodinja je prijzno povabila svojega moža, naj prisede k nji. Karel je povabilo zaničljivo odklonil in poučil svojega pobočnika z besedami Friedricha Velikega: "Ali veš, da je imel stari Fric prav? Žena je kakor zrezek, če hočeš, da bo mehka, jo moraš preteptati."

Ko se je raznesla po Parmni vest o umoru vojvode in o srečanju zakoncev na promenadi, si je ljudstvo razlagalo odklonitev povabila Luise Marije kot poskus vojvodinje rešiti razuzdanega moža tragične smrti, čeprav mu jo je bila sama pripravila. V tem prepričanju je utrdila ljudstvo zlasti okolnost, da je najeti morilec Cara po atentatu sicer pobegnil, pa so ga pozneje artilirali in po odgodenem procesu je bogato založen z denarjem brez ovir "pobegnil" v inozemstvo. Odpotoval je v Ameriko, kjer si je ustvaril lepo eksistenco. Tako je plačal razuzdani vojvoda zausnico z glavo. In zanimivo je, da je igral žalostno vlogo brezsrčnega junaka v tej tragediji stari oče zadnje avstrijske cesarice Zite.

- 6. marca: Albert Ballin v Hamburg, President Harding v Havre
8. marca: Berengaria v Cherbourg, Bremen v Bremen, Westerland v Havre
9. marca: Paris v Havre, Roma v Genova
13. marca: Deutschland v Hamburg, Washington v Havre
15. marca: Olympic v Cherbourg
16. marca: Champlain v Havre, Conte di Savoia v Genova
20. marca: Hamburg v Hamburg, Veendam v Boulogne, Pres. Roosevelt v Havre
22. marca: Pennland v Havre, Majestic v Cherbourg
23. marca: Ile de France v Havre
27. marca: New York v Hamburg, Saturnia v Trst, Manhattan v Havre
29. marca: Berengaria v Cherbourg, Bremen v Bremen
30. marca: Paris v Havre, Stuttgart in Hamburg, Rex v Genova

6. marca: Albert Ballin v Hamburg, President Harding v Havre
8. marca: Berengaria v Cherbourg, Bremen v Bremen, Westerland v Havre
9. marca: Paris v Havre, Roma v Genova
13. marca: Deutschland v Hamburg, Washington v Havre
15. marca: Olympic v Cherbourg
16. marca: Champlain v Havre, Conte di Savoia v Genova
20. marca: Hamburg v Hamburg, Veendam v Boulogne, Pres. Roosevelt v Havre
22. marca: Pennland v Havre, Majestic v Cherbourg
23. marca: Ile de France v Havre
27. marca: New York v Hamburg, Saturnia v Trst, Manhattan v Havre
29. marca: Berengaria v Cherbourg, Bremen v Bremen
30. marca: Paris v Havre, Stuttgart in Hamburg, Rex v Genova
Naročite se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

ZBIRKA zanimivih povesti

PRIMERNIH ZA ODRASLE IN MLADINO. — VSEBINA JE RAZNOVRSTNA: ZGODOVINSKA, ZABAVNA, POUČNA. VEČINA KNJIG JE OPREMLJENA Z LEPIMI SLIKAMI. V ZIMSKEM ČASU JIH BOSTE ČITALI Z UŽITKOM

Table listing various books and their prices, including titles like 'KRALJEVIĆ IN BERAČ', 'KRVNA OSVETA', 'KAJ SE JE MAKARU SANJALO', etc.

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU. 810 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y. PISITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

Naročite jih pri: KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 West 18th Street : : : New York, N. Y.